

ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΜΠΙΛΜΠΑΟ

(Το παρόν κείμενο είναι μετάφραση του επίσημου πρωτότυπου αγγλικού κειμένου)

«ΟΙΚΟΔΟΜΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ»

Ευρωπαϊκή Συνάντηση Κορυφής για την Ασφάλεια των Κατασκευαστικών Έργων

22 Νοεμβρίου 2004

Εισαγωγή:

Οι κατασκευές είναι μια από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες της Ευρώπης. Δυστυχώς, εμφανίζει επίσης τα χειρότερα στοιχεία όσον αφορά την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία. Το ανθρώπινο και οικονομικό κόστος για την κοινωνία και τον κλάδο είναι τεράστιο. Αν και έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος στη βελτίωση των προτύπων του κλάδου, πολλά απομένουν ακόμη να γίνουν.

Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία 2002-2006 απαιτεί από τον τομέα των κατασκευών, δεδομένου ότι είναι ένας από τους τομείς με τους υψηλότερους κινδύνους, να καταβάλλει προσπάθειες για μια συνεχή και βιώσιμη μείωση των επαγγελματικών ατυχημάτων και ασθενειών. Οι προσπάθειες αυτές πρέπει να υιοθετηθούν από όλους τους συντελεστές που συμμετέχουν στις δραστηριότητες του συγκεκριμένου τομέα.

Για τον λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία επικεντρώθηκε το 2004 στις κατασκευές. Η εκστρατεία, η οποία διοργανώθηκε από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία σε στενή συνεργασία με το δίκτυο εστιακών σημείων σε 31 χώρες, καθώς και τις οργανώσεις των ευρωπαϊκών κοινωνικών εταίρων, είχε ως στόχο να βοηθήσει όλους τους παράγοντες του κλάδου να συνειδητοποιήσουν τη δυνατότητα αυτή και να οικοδομήσουν ένα ασφαλέστερο, υγιεινότερο και παραγωγικότερο εργασιακό περιβάλλον.

Στις 22 Νοεμβρίου 2004 διεξήχθη η Ευρωπαϊκή Συνάντηση Κορυφής για την Ασφάλεια των Κατασκευαστικών Έργων στο Μπιλμπάο της Ισπανίας, συγκεντρώνοντας τους εκπροσώπους του κλάδου από ολόκληρη την Ευρώπη. Κατά τη συνάντηση κορυφής αναγνωρίστηκε ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να προβούν σε περαιτέρω ενέργειες, προκειμένου να μειωθεί ο αριθμός των ατυχημάτων και να ενισχυθεί η

πρόληψη των επαγγελματικών ασθενειών.

Η διασφάλιση αξιόπιστων και βιώσιμων προτύπων επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας είναι εφικτή μόνον εφόσον επιτευχθεί ένα γενικό πλαίσιο προτύπων υψηλής ποιότητας. Η εκστρατεία με σύνθημα *Οικοδομώντας την Ασφάλεια* διέπεται από ποιότητα και η κατασκευή κτιρίων και έργων πολιτικού μηχανικού υψηλού επιπέδου συνιστά κεντρικό άξονα. Αναγνωρίζεται επίσης ότι η συνεργασία μεταξύ ικανών κατασκευαστικών εταιρών είναι βασικός παράγοντας για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Η Ευρωπαϊκή Συνάντηση Κορυφής για την Ασφάλεια των Κατασκευαστικών Έργων καλεί όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του κλάδου κατασκευών να δεσμευθούν για σταθερές δράσεις, με σκοπό τη συνεχή βελτίωση που απαιτείται από την στρατηγική της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια, κυρίως μέσω της πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής της εθνικής νομοθεσίας με μεταφορά της οδηγίας 92/57/ΕΟΚ.

Κάλεσμα για δράση:

- **Διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων – οικοδομώντας την ασφάλεια**

Τα θέματα ασφάλειας και υγείας συνιστούν τμήμα της διαδικασίας στο πλαίσιο ενός κατασκευαστικού έργου. Δεν περιορίζονται στο στάδιο της κατασκευής ενός έργου, αλλά υφίστανται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής ενός ολοκληρωμένου έργου: στον σχεδιασμό, την κατασκευή, τη συντήρηση και την κατεδάφιση. Πολλά προβλήματα ασφάλειας και υγείας που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της κατασκευής και της λειτουργίας θα μπορούσαν να αποφευχθούν, εφόσον δοθεί η δέουσα προσοχή στα θέματα αυτά κατά τη διάρκεια της διαδικασίας του σχεδιασμού και της ανάθεσης των συμβάσεων. Έργα, τα οποία διέπονται από σωστό προγραμματισμό, άρτιο σχεδιασμό και υλοποιούνται από ικανούς, καταρτισμένους σχεδιαστές και εξωτερικούς αναδόχους, δεν είναι μόνον ασφαλέστερα, αλλά δίδουν στον πελάτη τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει μια επικερδή επένδυση.

Η οδηγία 2004/18/ΕΚ, της 31^{ης} Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών παρέχει, στο άρθρο 27, τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να ζητήσει επιβεβαίωση για το ότι οι προσφέροντες ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους σχετικά με τις διατάξεις περί προστασίας και συνθηκών εργασίας που ισχύουν στο κράτος μέλος όπου πρόκειται να εκτελεσθούν οι παροχές.

Η διάταξη αυτή πρέπει να χρησιμοποιηθεί, ούτως ώστε να εξασφαλισθεί η εφαρμογή των απαιτήσεων σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία που καθορίζονται από τις οδηγίες περί υγείας και ασφάλειας στην εργασία, ειδικότερα από την οδηγία πλαίσιο 89/391/ΕΟΚ, από την οδηγία 89/665/ΕΟΚ περί εξοπλισμού εργασίας (όπως τροποποιήθηκε από τις οδηγίες 95/63/ΕΚ και 2001/45/ΕΚ) και από την οδηγία 92/57/ΕΟΚ περί προσωρινών ή κινητών εργοταξίων. Ειδικότερα, οι απαιτήσεις αυτές πρέπει να ληφθούν υπόψη στο στάδιο της μελέτης του έργου, όπως απαιτείται από την οδηγία 92/57/ΕΟΚ.

Η παρούσα δήλωση χαιρετίζει τις πρωτοβουλίες που έχουν ήδη αναληφθεί από ορισμένα **κράτη μέλη**, όπως οι κατευθυντήριες γραμμές περί δημοσίων συμβάσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η δήλωση παρέχει πλήρη υποστήριξη στο σχέδιο για το 2005 της **Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων της Επιτροπής**, για την ενσωμάτωση των καλών προτύπων ασφάλειας και υγείας στις δημόσιες συμβάσεις, περιλαμβανομένων των κατασκευαστικών έργων που χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα δήλωση χαιρετίζει επίσης την εκπόνηση πρακτικών οδηγιών για ασφαλείς και υγιείς διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων. Αναγνωρίζει ότι η επένδυση στην υγεία και την ασφάλεια μέσω της συστηματικής κατάρτισης προϋπολογισμού σε όλες τις φάσεις των έργων είναι συμφέρουσα από οικονομικής άποψης.

- **Επιβολή – βελτίωση της συμμόρφωσης**

Η πρόληψη είναι κατευθυντήρια αρχή για τη νομοθεσία περί επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας στην ΕΕ. Η νομοθεσία δεν παρέχει μόνον προστασία στους εργαζόμενους, αλλά επίσης ίσους όρους ανταγωνισμού σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ευρωπαϊκή αγορά. Σε όλα τα κράτη μέλη, οι αρχές ελέγχου παρακολουθούν τη συμμόρφωση με τις νομικές απαιτήσεις. Το 2003, η Επιτροπή Ανώτερων Επιθεωρητών Εργασίας (SLIC) διεξήγαγε μια εκστρατεία επιθεώρησης του ευρωπαϊκού κλάδου κατασκευών. Τα αποτελέσματα έδειξαν υψηλό βαθμό μη συμμόρφωσης των έργων που επιθεωρήθηκαν, καθώς και διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την επιβολή της νομοθεσίας. Η υψηλή συχνότητα εμφάνισης ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών και το επίπεδο της μη συμμόρφωσης που εντοπίστηκαν από την SLIC δεν είναι απλές συμπτώσεις.

Η παρούσα δήλωση καλεί τα **κράτη μέλη** να διασφαλίσουν την αποτελεσματική επιβολή του συνόλου της ισχύουσας στον τομέα των κατασκευών νομοθεσίας περί ασφάλειας και υγείας. Σε ένα πρώτο στάδιο, πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή οι συστάσεις της ομάδας εργασίας SLIC για τις κατασκευές, όπως προκύπτουν από την εκστρατεία 2003. Ειδικότερα, πρέπει να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί η συνεχής προσοχή στα θέματα υγείας στον τομέα των κατασκευών από τις αρχές επιθεώρησης, εξασφαλίζοντας ότι σε όλα τα κράτη μέλη εφαρμόζονται αποτελεσματικές μέθοδοι και συστήματα επιβολής¹.

- **Κατευθυντήριες γραμμές – ανταλλαγή πρακτικών ορθής συμμόρφωσης**

Η νομοθεσία περί ασφάλειας και υγείας πρέπει να συνοδεύεται από κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες συνεισφέρουν στη διασαφήνιση του τρόπου εφαρμογής των νομικών απαιτήσεων και, επιπλέον, οδηγούν στην ανταλλαγή των πρακτικών περί ορθής συμμόρφωσης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις πολυάριθμες μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) του τομέα.

Η παρούσα δήλωση καλεί τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με τις οργανώσεις των

¹ Έκθεση της Επιτροπής Ανώτερων Επιθεωρητών Εργασίας (SLIC), ECC 2003-1042, 29-04-2004 με τίτλο «Εκστρατεία της SLIC 2003 σχετικά με τον ευρωπαϊκό κλάδο κατασκευών» που διατίθεται στη διεύθυνση http://europe.osha.eu.int/good_practice/sector/construction/slic/

κοινωνικών εταίρων, να προβούν στην εκπόνηση κατευθυντήριων γραμμών, οι οποίες:

- εξασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας·
- περιγράφουν την καλή πρακτική στο στάδιο της μελέτης του έργου για να διασφαλισθεί ειδικότερα ότι πελάτες, σχεδιαστές, ανάδοχοι, υπεργολάβοι και συντονιστές είναι ενήμεροι σχετικά με τις υποχρεώσεις τους·
- εξασφαλίζει ότι τυχόν καθοδήγηση και πληροφόρηση στοχεύει και προβλέπεται ειδικά για τις ανάγκες του κλάδου.

Η παρούσα δήλωση καλεί επιπλέον τον **Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία** να υποστηρίξει αυτή τη διαδικασία καθιστώντας διαθέσιμες όλες τις συναφείς πληροφορίες σχετικά με την καλή πρακτική.

- **Σχεδιασμός ασφαλών και υγιεινών κατασκευαστικών έργων**

Η παρούσα δήλωση καλεί την κοινότητα των σχεδιαστών της Ευρώπης, μέσω των οργανισμών εκπροσώπησής της, όπως το **Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Αρχιτεκτόνων (ACE)**, το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πολιτικών Μηχανικών (ECCE)** και η **Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Σωματείων Παροχής Συμβουλών στον Τομέα της Μηχανικής (EFCA)**, να βασιστεί στις υφιστάμενες στον εν λόγω τομέα εργασίες και να αξιοποιήσει πλήρως τις πτυχές της ασφάλειας και της υγείας, οι οποίες συνιστούν αναπόσπαστο τμήμα της κατασκευαστικής διαδικασίας, στο στάδιο του σχεδιασμού.

Συγκεκριμένα, η παρούσα δήλωση καλεί την ευρωπαϊκή κοινότητα των σχεδιαστών να προβεί σε μια πρόβλεψη των κινδύνων, όποτε καθίσταται ευλόγως δυνατό, και να επισημάνει τυχόν εναπομείναντες κινδύνους για όλα τα έργα στα οποία συμμετέχει. Το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Αρχιτεκτόνων (ACE), το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πολιτικών Μηχανικών (ECCE) και η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Σωματείων Παροχής Συμβουλών στον Τομέα της Μηχανικής (EFCA) θα συνεργασθούν με τις οργανώσεις που εκπροσωπούν διάφορους τομείς της βιομηχανίας, με σκοπό την αναζήτηση και τον ορισμό των δράσεων που η ευρωπαϊκή κοινότητα των σχεδιαστών μπορεί ευλόγως να αναλάβει, ώστε να βελτιώσει την ασφάλεια στα εργοτάξια. Επιπλέον, θα διαβιβάσει τις πληροφορίες αυτές στα κράτη μέλη.

- **Βελτίωση των επιδόσεων στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας μέσω της δέσμευσης των κοινωνικών εταίρων**

Ο κοινωνικός διάλογος και οι συμφωνίες σχετικά με τη βελτίωση σε θέματα επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας είναι τα βασικά εργαλεία για την εξασφάλιση της απαραίτητης δέσμευσης, με στόχο την πραγματική βελτίωση σε θέματα ασφάλειας και υγείας στα εργοτάξια, τα οποία χρησιμοποιούνται από τους βασικούς συντελεστές, συγκεκριμένα, αφενός, τους εργοδότες, δηλαδή κατασκευαστικές εταιρείες κάθε μεγέθους, από ΜΜΕ έως μεγάλους ομίλους, που αναλαμβάνουν πάσης φύσεως δραστηριότητες κατασκευών και έργων πολιτικού μηχανικού και, αφετέρου, τους εργαζόμενους.

Ως εκ τούτου, η συνάντηση κορυφής καλωσορίζει και υποστηρίζει τις δράσεις που περιλαμβάνονται στην κοινή δήλωση, η οποία εκδόθηκε από τους κοινωνικούς εταίρους του

ευρωπαϊκού κλάδου κατασκευών, την **Ομοσπονδία Ευρωπαϊκών Οικοδομικών Επιχειρήσεων (FIEC)** και την **Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Οικοδόμων και Εργατών Ξύλου (EFBWW)**² και ειδικότερα:

- προτεραιότητες που δίδονται στην πρόληψη σε συγκεκριμένους τομείς, περιλαμβανομένης της χρήσης των στόχων μείωσης, εφόσον είναι απαραίτητο·
- εκτεταμένη δράση κατάρτισης·
- συνεργασία μεταξύ κοινωνικών εταίρων σε επίπεδο έργου/εργοταξίου·
- μέτρηση και αναφορά σχετικά με τις επιδόσεις.

Επιπλέον, η συνάντηση κορυφής χαιρετίζει και υποστηρίζει τις δράσεις που περιλαμβάνονται στη χάρτα της **Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Κατασκευαστικών Εταιρειών**³ που στοχεύει στην περαιτέρω βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας όσον αφορά τις μικρομεσαίες κατασκευαστικές εταιρείες και τους βιοτέχνες, μέσω:

- καλύτερης ενημέρωσης των βιοτεχνών και των ΜΜΕ σχετικά με τα νομικά καθήκοντα και τις ευθύνες που φέρουν στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας, καθώς και σχετικά με τα νομικά καθήκοντα και τις ευθύνες των εργαζομένων. Οι εθνικές οργανώσεις της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Κατασκευαστικών Εταιρειών (EBC) δεσμεύονται να δημιουργήσουν ένα τμήμα για την ασφάλεια και την υγεία στην ιστοθέση τους και να προβούν σε ενεργό διάδοση των πληροφοριών στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στα μέλη τους·
- της δημιουργίας ενός δικτύου ειδικών στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας για την ανταλλαγή και τη συνεργασία σχετικά με πρωτοβουλίες και δοκιμασμένες ιδέες καλής πρακτικής.

Με αναφορά στο συνέδριο «Αποτελεσματική παρέμβαση και κοινωνικός διάλογος όσον αφορά την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία» (Άμστερνταμ, 15-17 Σεπτεμβρίου 2004), η ολλανδική προεδρία υπογραμμίζει την σπουδαιότητα της υλοποίησης αυτών των δράσεων.

Επόμενα βήματα:

Η Δήλωση του Μπιλμπάο καλεί όλα τα υπογράφοντα μέρη να αναλάβουν αυτές τις δεσμεύσεις και να αναφέρουν την πρόοδο και τις μελλοντικές πρωτοβουλίες στη **συνέχεια της Συνάντησης Κορυφής για την Ασφάλεια των Κατασκευαστικών Έργων**, που θα διοργανωθεί από τον Οργανισμό τον Ιούνιο 2006 και με συμμετοχή όλων των βασικών παραγόντων που συνεισέφεραν σε αυτή τη δήλωση.

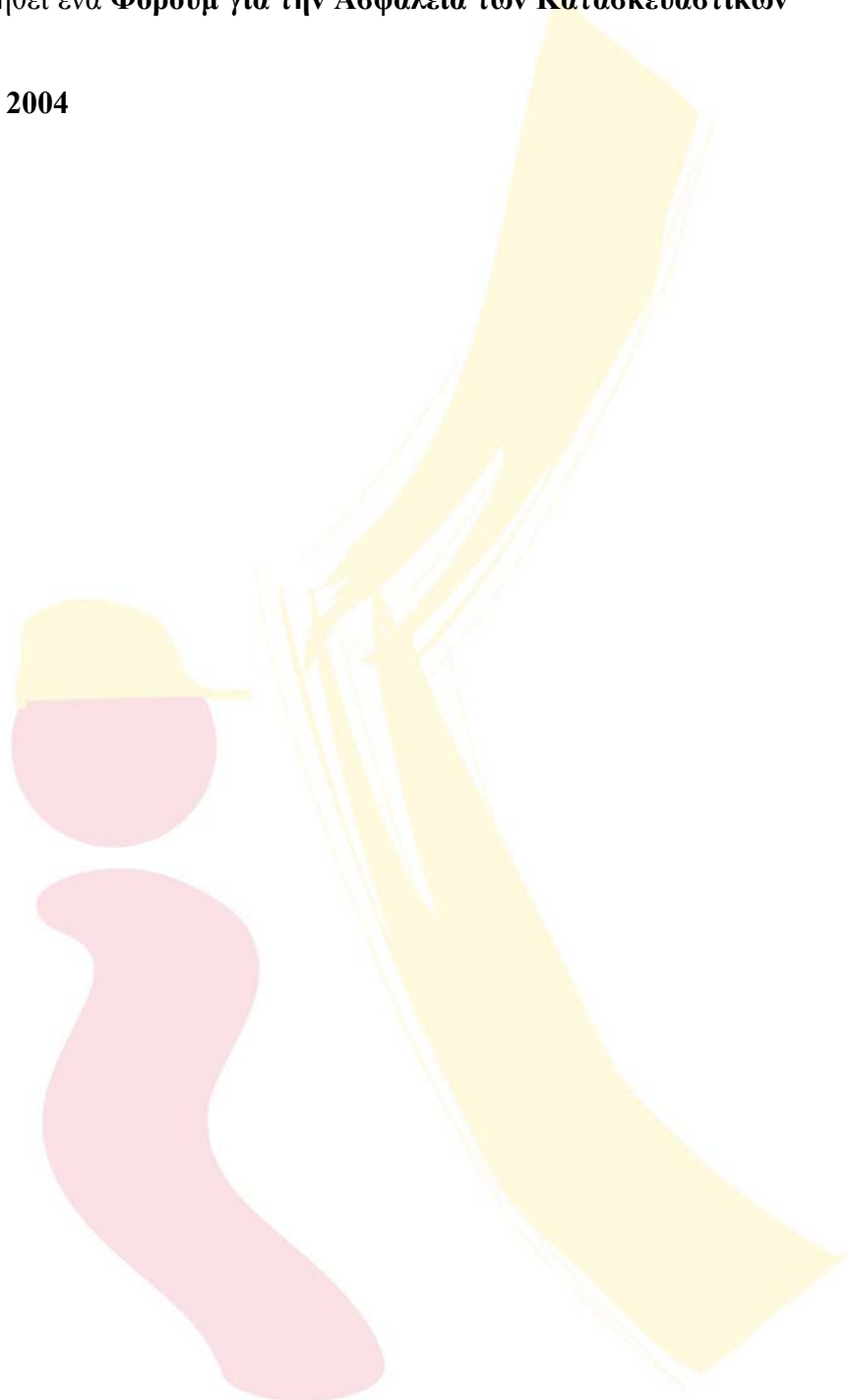
Για την προετοιμασία της συνέχειας της συνάντησης κορυφής, για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών για πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται από τις υπογράφουσες οργανώσεις και την προώθηση της συνεργασίας και της κοινής δράσης για την εφαρμογή

² Η κοινή δήλωση της Ομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Οικοδομικών Επιχειρήσεων (FIEC) και της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Οικοδόμων και Εργατών Ξύλου (EFBWW) διατίθεται στη διεύθυνση: www.fiec.org και www.efbww.org

³ Η Χάρτα της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Κατασκευαστικών Εταιρειών (EBC) διατίθεται στην ιστοθέση της EBC: <http://www.eubuilders.org/>

της δήλωσης, θα δημιουργηθεί ένα **Φόρουμ για την Ασφάλεια των Κατασκευαστικών Έργων**.

Μπιλμπάο, 22 Νοεμβρίου 2004

Ulrich Paetzold
Ομοσπονδία Ευρωπαϊκών Οικοδομικών
Επιχειρήσεων

Harrie Bijen
Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Οικοδόμων και Εργατών
Ξύλου

J. Antonio Calvo Delgado
Συνομοσπονδία Ευρωπαϊκών Κατασκευαστικών
Εταιρειών

Pablo Bueno Tomás
Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Σωματείων Παροχής
Συμβουλών στον Τομέα της Μηχανικής

ARCHITECTS' COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DES ARCHITECTES D' EUROPE

John Graby
Συμβούλιο Ευρωπαίων Αρχιτεκτόνων

Diana Maxwell
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πολιτικών Μηχανικών

Henk Schrama
Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης
Ολλανδική προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης